

Dosarul nr.2r-188/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana (jud. S. Daguța)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. L. Bulgac, Gr. Dașchevici, A. Panov)

DECIZIE

03 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul

Judecătorii

Oleg Sternioală

Galina Stratulat

Victor Burduh

examinând recursul declarat de Belousova Liudmila, reprezentată de avocatul Denis Staruș,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 54/39, intervenient accesoriu Societatea pe Acțiuni "Termoelectrica" împotriva lui Victor Belousov și Liudmilei Belousova cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 31 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Belousova Liudmila, reprezentată de avocatul Denis Staruș,

c o n s t a t ă:

La data de 19 martie 2015, Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 54/39 a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Victor Belousov și Liudmilei Belousova cu privire la încasarea de la pârâți în mod solidar a datoriei în sumă de 37938,88 de lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 09 septembrie 2015 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, cererea de chemare în judecată a fost admisă: s-a încasat de la Victor Belousov și Liudmila Belousova în mod solidar în beneficiul APLP-54/39, suma de 37938,88 de lei cu titlu de datorie la costul energiei termice pentru perioada 01.11.2011-01.10.2014, suma de 1138,17 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată (taxa de stat), iar în total s-a încasat suma de 38077,05 de lei; s-a încasat de la Victor Belousov și Liudmila Belousova în mod solidar în beneficiul statului suma de 43,20 lei cu titlu de cheltuieli poștale suportate de instanța de judecată; s-a explicat că în conformitate cu art. 89 alin.(1) lit. a) Codului de procedură civilă, reclamantului APLP 54/39 se restituie din bugetul de stat suma de 10242,99 de lei cu titlu de taxă de stat.

La 03 decembrie 2018, Belousova Liudmila, reprezentată de avocatul Denis Staruș, a declarat apel împotriva hotărârii din 09 septembrie 2015 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, solicitând repunerea cererii de apel în termen, admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri prin care cauza civilă să fie transmisă la rejudecare în instanța de fond.

Prin încheierea din 31 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de repunere în termen a apelului și a fost restituită cererea de apel depusă de Belousova Liudmila, reprezentată de avocatul Denis Staruș, cu toate actele anexate, ca fiind depusă tardiv.

La 12 februarie 2019, Belousova Liudmila, reprezentată de avocatul Denis Staruș, a declarat recurs împotriva încheierii din 31 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând repunerea în termen a recursului, admiterea recursului și casarea încheierii contestate.

În motivarea recursului a invocat că a fost plecată peste hotarele Republicii Moldova și în țară a revenit recent. Nu a cunoscut despre hotărârea din 09.09.2015 a judecătorei Chișinău, sediul Ciocana și nici despre procesul intentat la cererea de chemare în judecată a APLP 54/39 și SA ”Termocom”.

A susținut avocatul recurenteii că dânsa nu a recepționat nici o citație pentru a fi invitată la ședința de judecată în instanța de fond.

A menționat că Liudmila Belousova este plecată peste hotarele țării de mai mulți ani și în ap. nr. 52 din str. A. Russo, mun. Chișinău, locuiește fratele său Belousov Pavel și tatăl ei, Belousov Victor. Cu materialele cauzei a făcut cunoștință la data d 03.12.2018, fapt confirmat pe coperta dosarului.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la data de 31 ianuarie 2019.

Astfel, recursul, declarat la data de 12 februarie 2019 este în termen.

Examinând recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din materialele cauzei rezultă că prin hotărârea din 09 septembrie 2015 a Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana, cererea de chemare în judecată a fost admisă.

În conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 113 Cod de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

La 03 decembrie 2018, Belousova Liudmila, reprezentată de avocatul Denis Staruș, a declarat apel împotriva hotărârii din 09 septembrie 2015 a Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana (f.d. 50-53).

În conformitate cu art. 369 alin.(1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Astfel, prin încheierea din 31 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de repunere în termen a apelului și a fost restituită cererea de apel depusă de Belousova Liudmila, reprezentată de avocatul Denis Staruș, cu toate actele anexate, ca fiind depusă tardiv.

Colegiul apreciază ca fiind întemeiată concluzia instanței de apel precum că Belousova Liudmila, reprezentată de avocatul Denis Staruș, a depus cererea de apel în afara termenului legal, deoarece art. 362 alin.(1) Cod de procedură civilă, menționat și *supra*, statuează expres precum că acest termen se calculează de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Concomitent Colegiul relevă că, instanța de apel a menționat că apelantul a solicitat repunerea în termenul de declarare a cererii de apel, însă, nu a prezentat probe concludente și pertinente ce ar justifica depășirea termenului de procedură. Or, instituția de drept procesual a repunerii în termen constituie beneficiul acordat de lege titularului unui drept procesual, care din motive justificate nu și-a putut exercita dreptul în interiorul termenului imperativ, să-și îndeplinească acest drept și, ulterior, fără ca instanța să-l decadă din exercițiul său sau să aplice o altă sancțiune prevăzută de lege în caz de nerespectare a termenului.

Colegiul relevă că, în lipsa hotărârii motivate, partea nu este lipsită de dreptul de a înregistra un apel care ulterior poate fi completat cu temeiurile de fapt și de drept rezultând din prevederile art. 365 alin. (1¹) Cod de procedură civilă, conform cărora elementele cererii de apel prevăzute la alin.(1) lit. d), e) și h) pot fi incluse într-o cerere de apel suplimentară depusă după data întocmirii hotărârii integrale.

De altfel, neprezentarea în ședința de judecată unde la data de 09.09.2015 a fost pronunțată hotărârii instanței de fond, argument invocat de recurent, nu justifică omiterea termenului de exercitare a căii de atac-apelul, stabilit imperativ de lege.

Colegiul relevă că, în contextul legislației în vigoare în raport cu speța dată, apelantului/recurentului i-au fost asigurate condiții reale pentru a beneficia efectiv de continuitatea procesului și de a-și valorifica drepturile sale.

Astfel, argumentul avocatului recurente precum că Liudmila Belousova este plecată peste hotarele țării de mai mulți ani și în ap. nr. 52 din str. A. Russo, mun. Chișinău, locuiește fratele său Belousov Pavel și tatăl ei, Belousov Victor, nu poate fi reținut ca fiind relevant speței, or, în condițiile în care apelanta/recurenta a fost citată legal în ședința de judecată, care a avut loc în instanța de fond, ultima urma să-și realizeze cu bună credință dreptul de a recepționa hotărârea în cadrul instanței de judecată.

Mai mult, Colegiul menționează că Liudmila Belousova nu a prezentat anumite probe care ar confirma plecarea sa peste hotare și respectiv imposibilitatea exercitării dreptului de contestare în termen a hotărârii instanței de fond.

Or, în contextul prevederilor art. 236 alin. (6) Cod de procedură civilă, în cazurile prevăzute la alin.(5), completul de judecată va întocmi hotărârea integrală în termen de 30 zile de la data solicitării, atacării sau pronunțării dispozitivului hotărârii, după caz.

Colegiul remarcă că obligația instanței de judecată de a expedia hotărârea motivată rezultând din prevederile art. 236 alin.(8) Cod de procedură civilă, nu exclude dreptul participanților la proces de a recepționa personal hotărârea judecătorească în cadrul instanței.

Mai mult ca atât, din materialele cauzei rezultă că recurentul nu a fost prezent la pronunțarea dispozitivului hotărârii, deși a cunoscut despre data ședinței de judecată, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d.31).

În consecință, Colegiul menționează că, chiar și în condițiile recepționării hotărârii motivate în afara termenului de contestare a acesteia, acest aspect nu poate justifica omiterea termenului legal de depunere a apelului în conformitate cu art. 362 alin.(1) Cod de procedură civilă.

În concluzie, Colegiul conchide că acțiunile recurentului, nu constituie decât o eludare a acesteia de a-și realiza drepturile procedurale, rezultând din prevederile art. 56 alin.(3) și art. 61 alin. (1) Codul de procedură civilă, care obligă părțile de a se folosi cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Recurentul nu a dat dovadă de diligență și bună credință în realizarea drepturilor sale, ca ulterior să invoce încălcarea drepturilor sale procedurale, în condițiile când personal nu și-a realizat drepturile garantate de legislația în vigoare.

În această ordine de idei, Colegiul menționează că, nevalorificarea drepturilor procedurale de către Belousova Liudmila în termenul stabilit, nu poate fi calificată ca o îngrădire a accesului la justiție, garantat de art. 20 al Constituției Republicii Moldova, art. 5 Cod de procedură civilă, or, recurentul invocând acest aspect, a ignorat faptul că aceasta este o omisiune. Respectiv, nu poate fi pusă pe seama instanțelor de judecată îngrădirea accesului la justiție, în condițiile când apelantul a ignorat prevederile legale.

Colegiul notează că, unul din aspectele preeminenței dreptului, rezultând din jurisprudența CtEDO, este principiul securității raporturilor juridice.

Or, CtEDO statuează că dacă termenul pentru introducerea unei căi ordinare de atac este reînnoit după un interval considerabil și pentru motive care nu par să fie convingătoare, o asemenea decizie ar putea înlănci principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac (Ponomaryov vs Ucraina, hotărârea din 03 aprilie 2008).

În atare circumstanțe, instanța de recurs relevă că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată privind restituirea cererii de apel ca fiind tardiv, este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, având în vedere și obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

În conformitate cu art. 27 alin.(1) Cod de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

Colegiul precizează că, circumstanțele expuse de recurentă nu pot fi acceptate de către instanța de recurs în vederea casării actului judecătoresc contestat, în condițiile când instanța de apel și a adoptat o încheiere legală având în vedere că apelantul/recurent a omis termenul pentru depunerea cererii de apel.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea contestată este întemeiată și conformă prevederilor legale, iar argumentele invocate de către Belousova Liudmila, reprezentată de avocatul Denis Staruș, nu sunt justificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat, cu menținerea încheierii instanței de apel din 31 ianuarie 2019.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Belousova Liudmila, reprezentată de avocatul Denis Staruș.

Se menține încheierea din 31 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 54/39, intervenient accesoriu Societatea pe Acțiuni ”Termoelectrica” împotriva lui Victor Belousov și Liudmillei Belousova cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh